

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה פב/17

י"א באב התשפ"ב (8.8.2022)

הודעה מס' פב/17

הארכת שירות מעבר לגיל פרישת חובה עד גיל 71

1. תקנות שירות המדינה (גימלאות) (המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל 67), התשכ"ט-1968 (להלן - "התקנות") קובעות את התנאים לבחינת המשך העסקתו של עובד מדינה שחלות עליו הוראות חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 (להלן - "חוק הגמלאות") מעבר לגיל 67. במסגרת התקנות נקבע כי המשך העסקה כאמור יתאפשר באישור נציב שירות המדינה לתקופה שלא תעלה על שנה אחת בכל פעם, עד הגיע העובד לגיל 71.
2. יצוין כי בהתייחס לעובדי מדינה המבוטחים בפנסיה צוברת, חלים תנאים זהים לאלו שבתקנות, באשר לבחינת המשך העסקתם מעבר לגיל פרישת חובה. זאת, בהתאם לפרק משנה 82.5 לתקשי"ר וכן הנחיית הנציב מס' 8.3 - נוהל הארכת שירות מעבר לגיל פרישת חובה שעודכן ביום כ"ג בטבת התשפ"א (7.1.2021).
3. ביום י' בניסן התשס"ד (1.4.2004) נכנס לתוקפו חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004 (להלן - "חוק גיל פרישה"), בו הועלו גילאי הפרישה לנשים ולגברים, וכן נקבע כי גיל פרישת חובה יהיה גיל 67. על אף שהתקנות לא תוקנו בעקבות חוק גיל פרישה, יישומן בפועל הותאם לחוק גיל פרישה והתנאים להמשך שירות חלים מגיל 67 ואילך, עד להגעת העובד לגיל 70.
4. אשר כן, הוצע ואושר לתקן את התקנות בעיקר השינויים הבאים:
 - א. הוצע ואושר לתקן את התקנות כך שבכל מקום בו מופיע גיל 65 יירשם גיל 67, וזאת על מנת להתאים את התקנות למצב החוקי הקיים קרוב לעשרים שנה;
 - ב. הוצע ואושר לעדכן את הגיל המקסימלי להמשך שירותו של עובד בשירות המדינה לפי התקנות העיקריות מגיל 70 לגיל 71; זאת מכיוון שכיום, כאשר תוחלת החיים עלתה, אפשרות זו להעסיק עובדים מעבר לגיל פרישת חובה כאשר יש צורך מקצועי ומערכתי בכך, מהווה כלי ניהולי חשוב בידי משרדי הממשלה ויחידות הסמך.

ג. הוצע ואושר לבטל את הדרישה להעמדת העובד המבקש להמשיך בשירות מעבר לגיל 67 בפני ועדה רפואית או בבדיקת כשירות רפואית כתנאי להארכת שירותו. זאת, בין היתר, מהטעמים הבאים - לפי עמדת גורמי המקצוע בנציבות שירות המדינה ובכללם רופאת שירות המדינה, על בסיס נתונים שהועברו, אין צורך ארגוני-מקצועי בהעמדת העובד המבקש להמשיך בשירות מעבר. זאת ועוד, קיימות הוראות מפורטות בתקשי"ר לעניין חוסר כשירות רפואית של עובדי מדינה אשר חלים גם במקרה של הארכת שירות, לרבות פיטורי עובד מסיבות בריאותיות.

5. התקנות תוקנו בהתאם למוצע לעיל על-ידי שר האוצר, לאחר אישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות בכנסת, בהתבסס גם על המלצת ועדת שירות המדינה. הליך אישור התקנות נעשה בהתאם להוראות חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.

6. תיקון התקנות האמור נכנס לתוקף ביום ט"ו בתמוז התשפ"ב (14.7.2022).
7. יובהר עוד כי התנאים לבחינת בקשות להארכת שירות מעבר לגיל פרישת חובה נותרו על כנם, ופורטו בהנחיית נציב מס' 8.3 - נוהל הארכת שירות מעבר לגיל פרישת חובה, וכן בהוראות התקשי"ר. הודעה זו נועדה לצורך עדכון הוראות התקשי"ר והנחיית הנציב רק בהתייחס לשינויים שנערכו במסגרת תיקון התקנות כפי שפורט לעיל בסעיף 4.

8. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקון אחר נוסף כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

אסמכתא	להוציא את הדפים שכותרותיהם	להכניס את הדפים שכותרותיהם
פב/17 (הנחית נציב 2.3), (פסקאות: 23.221(א), 23.222(ג))	23.212 - 23.215 (דף אחד)	23.212 - 23.215 (דף אחד)
פב/17 (פסקאות: 82.542(ב), 82.545(ב), 82.546(ד)(ה), 82.547, 82.548(ב))	82.541 - 82.545 (דף אחד)	82.541 - 82.545 (דף אחד)

הערות: (ג)

1. הקידום בדרגה במסגרת מתח דרגות בתפקוד הנ"ל כפוף להוראות בדבר קידום בדרגה של עובדים בעלי תואר שני ושלישי;
2. עובד בעל תואר שלישי (דוקטור) זכאי, בכל משרה, לדרגה אישית מעל לדרגת התפקוד (למעט קידום לדרגה 46). (בתחולה מיום 1.1.1997);
3. פסיכולוג הזכאי לפי תפקודו במסלול המקצועי (נסמן א) למתח דרגות הגבוהה ממתח הדרגות לו היה זכאי לפי תפקודו במסלול המנהלי (נסמן ב) - יקודם בדרגה לפי המסלול המקצועי;
4. בכל מקום שמנהל יחידה איננו פסיכולוג והפסיכולוג נקבע על-ידי המנהל הישיר כאחראי על הפסיכולוגים, תיקבע דרגתו של אותו אחראי כדרגת מנהל יחידה לפי תפקוד זה;
5. בכל מקום שדרגת הפסיכולוג הממונה ביחידה נקבע לפי מספר הפסיכולוגים הכפופים לו - ייחשבו גם פסיכולוגים המועסקים על חשבון תקציב של קרן ציבורית כעובדי תקן;
6. בכל מקום בו הוגדרה משרת סגן, יהיה הסגן זכאי לדרגה תקנית אחת מתחת לדרגה התקנית של הפסיכולוג הממונה עליו.
(תחולה: י"ז בטבת התשנ"ג (1.1.1994)) (סא/38)

23.213

קריטריונים להגדרת רמות התפקוד של עובדי היחידות לביקורת פנים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך יהיו בהתאם להנחיית נציב מס' 2.1.
(עו/12)

23.214**תפקוד מנתחי מערכות מינהל**

תואר המשרה	הדרגה והדירוג	מדדים לקביעת המשרה	דרישות המשרה
בוחן מערכות מינהל	13-15 מינהלי	לא יאושרו ולא יאושרו משרות כאלו בדירוג המינהלי. כל משרה מתפנה תוגדר ותתפקד מחדש במסגרת רמות התפקוד האקדמיות המפורטות להלן.	-
מנתח מערכות מינהל	34-37 מח"ר	-	השכלה: תואר ראשון (ב.א.) במדעי החברה, במדע המדינה (מינהל ציבורי), בכלכלה, במינהל עסקים, במשפטים, בסטטיסטיקה או בפסיכולוגיה. הכשרה: סיום קורס ניתוח מערכות הנערך על-ידי גוף מוכר. ניסיון בהתאם להוראות פסקה 11.131.
ראש ענף (ניתוח מערכות מינהל)	35-38 מח"ר	1. על כל משרה אחת לפחות של מנתח מערכות מינהל, ניתן לקבוע משרה של ראש ענף; 2. מנתח מערכות מינהל יחיד במקום עבודתו.	השכלה: כנ"ל. הכשרה: בנוסף לאמור לעיל - סיום השתלמויות בנושא ארגון, מינהל, מחשוב ומשאבי אנוש, בנא"מ, רשומות. ניסיון בהתאם להוראות פסקה 11.131.
מנהל מחלקה (ניתוח מערכות מינהל)	37-39 מח"ר	ממונה על 1-2 מנתחי מערכות מינהל מקצועיים.	השכלה: כנ"ל. הכשרה: בנוסף לאמור לעיל:
סגן ממונה (ניתוח מערכות מינהל)	37-39 מח"ר	ביחידה בה אושרה משרה של ממונה.	א. סיום קורס לממונים על יחידות ניתוח מערכות הנערך על-ידי גוף מוכר;
ממונה (ניתוח מערכות מינהל)	38-40 מח"ר	ממונה על 3 מנתחי מערכות מינהל מקצועיים ומעלה.	ב. סיום קורס שיטות שכר עידוד ומחקרי עבודה. ניסיון: בהתאם להוראות פסקה 11.131.

(עו/16)

הערות:

1. בעל תואר בהנדסת ייצור ידורג בדירוג המהנדסים בדרגה מתאימה כאמור לעיל;
2. לוח זה משמש בסיס לשיוך המשרות לרמות ולסוגים במסגרת הדיונים בין המשרדים לבין נציבות שירות המדינה. אין בלוח זה כדי לקבוע באופן אוטומטי רמה של משרה ו/או יצירת משרה במדרג.
(תחולה: י"א בטבת התשמ"ח (1.1.1988))

23.215**(א) תפקוד האחראים לנושא הרווחה**

רמת התפקוד	תואר המשרה	הדרגה והדירוג
רמה 1	מנהל תחום (רווחה)	40-42 מח"ר
רמה 2	מרכז בכיר (רווחה)	39-41 מח"ר
רמה 3	מרכז (רווחה)	38-40 מח"ר

(ב) בבתי החולים הממשלתיים מסלולי הקידום נקבעים ומפורסמים, על-ידי מערכת הבריאות בנציבות שירות המדינה;

(ג) במערכת הביטחון מסלולי הקידום נקבעים ומפורסמים, על-ידי הממונה על מערכת הביטחון בנציבות שירות המדינה;

(ד) הערות:

1. דרישות השכלה וניסיון - ראה פסקה 11.131;
2. חובת העמידה במבחנים המתאימים נציבות שירות המדינה חלה רק פעם אחת (בעת כניסת העובד לשירות);
3. עובד אשר טרם סיים את הקורס הנדרש לדרגה אליה הוא נכנס, חייב לסיימו במהלך שנת עבודתו הראשונה;
4. הקידום מדרגה לדרגה מותנה במילוי אחר הדרישות לדרגה הגבוהה יותר, כאשר הניסיון הנדרש לדרגה האמורה הוא בתפקיד הנדון, בהתחשב בהתקדמותו וביעילותו בעבודה של העובד;
5. ההכשרות המפורטות לעיל יהיו מטעם נציבות שירות המדינה. הכשרות מקבילות הנערכות על-ידי גופים אחרים יאושרו על-ידי אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה;
6. קידום לדרגת השיא במתח הדרגות יותנה בהתחייבות לסיום קורסים מקצועיים בהיקף של 200 שעות בתחום זכויות פרט וטיפול בפרט, כפי שיפורסם על-ידי אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה.
(תחולה: ד' בטבת התשע"ג (17.12.2012))
(עד/נו) (16/42)

23.22 - משרות בדירוג המשפטים

23.220

- (א) פירוט העובדים המדורגים בדירוג המשפטים או הפרקליטים מובא בפסקה 24.253;
- (ב) כללים לקידום בדרגה - ראה סעיף 22.01 למעט פסקה 22.017.

23.221

- (א) המשרה התחילית בדירוג המשפטים
1. הדרגה התחילית בדירוג המשפטים תהיה דרגה ב;
 2. מתח הדרגות של המשרה התחילית יהיה ב-א3 ותואר המשרה - עוזר ליועץ המשפטי.
(פב/17)
- (ב) המשרה התחילית בדירוג הפרקליטים או הסגורים הציבוריים
1. הדרגה התחילית בדירוג הפרקליטים או הסגורים הציבוריים תהיה דרגה ב;
 2. מתח הדרגות של המשרה התחילית יהיה ב-א3 ותואר המשרה - עוזר סגן בכיר.

23.222

שהייה בדרגה

- (א) משך שהייה הרגיל בדרגה הכלולה במתח דרגות בדירוג המשפטים או הפרקליטים או הסגורים הציבוריים: שנתיים בכל דרגה; העלאה לדרגת השיא של המשרה אחרי שהייה של שלוש שנים בדרגה שלפניה;
- (ב) על תוספת שהייה בדרגה למשפטן או לפרקליט או לסגור ציבורי אשר שהה שלוש שנים בדרגתו (לרבות דרגה אישית) - ראה פסקה 25.311;
- (ג) נסמן מבוטל;
(פב/17)
- (ד) עוזר סגן בכיר בדירוג הפרקליטים או בדירוג סגורים ציבוריים במתח דרגות ב-א3 או תפקידים מקבילים במתח דרגות זהה, יוכל להתקדם לדרגה 4 כדרגה אישית לאחר שהייה של שלוש שנים בדרגה שלפניה. הוועדה המשרדית לקיצורי פז"מ מוסמכת לאשר קיצורי פז"מ בהתאם לכללים.
(עד/16)

23.225 - 23.223

פסקאות מבוטלות

(15/זס)

23.23 - משרות בדירוג העיתונאים

23.230

- (א) פירוט העובדים המדורגים בדירוג העיתונאים מובא בפסקה 24.252;
- (ב) כללים לקידום בדרגה - ראה סעיף 22.01 למעט פסקה 22.017;
- (ג) דירוג עובד שנבחר במכרז פנימי או פומבי - ראה פסקה 12.419.

82.541

היוזמה להארכת השירות יכולה להיות של מנהל כללי או של העובד. בשני המקרים, על האחראי למלא טופס בקשה להארכת שירות לאחר גיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510 (מדף 2875).

82.542

(א) מתכוון מנהל כללי לבקש מנציב שירות המדינה את העסקתו של עובד מעבר לגיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510, יקבל מהעובד את הסכמתו בכתב על כך;

(ב) המנהל הכללי יעביר את טופס הבקשה להארכת שירות, לנציבות שירות המדינה לאחר שיציין בו את נחיצות המשך מילוי משרתו של העובד ואת הארכת שירותו ויציין שהעובד מסוגל להוסיף ולמלא את תפקידיו. לטופס יצורפו:

1. הסכמתו בכתב של העובד להוסיף למלא את תפקידיו;
 2. תיק גיליונות הערכה ומשוב של העובד (מדף 2610) (ראה פסקה 93.346).
- (תקנות שירות המדינה (גמלאות) (המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל הפרישה), התשכ"ט-1968 ת' 1) (פב/17)

82.543

הפעולות האמורות בפסקה 82.542 יבוצעו בעוד מועד בכדי שהמנהל הכללי יוכל לשלוח לנציב שירות המדינה את הטופס לפחות שישה חודשים לפני שימלאו לעובד גיל פרישה כמשמעו בפסקה 82.510. (התקנות הנ"ל, ת' 1)

82.544

(א) מעוניין עובד להמשיך ולהיות מועסק לאחר הגיעו לגיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510, יפנה בעוד מועד בכתב אל המנהל הכללי;

(ב) האחראי יבצע את ההליכים המפורטים בפסקה 82.542, ימלא טופס בקשה להארכת שירות לאחר גיל הפרישה כאמור (מדף 2875) וינהג בהתאם להוראות פסקאות 82.541 עד 82.543.

82.545

(א) בהתאם להחלטת ועדת שירות מיום ד' בניסן התשע"ב (27.3.2012), רשאי נציב שירות המדינה, להרשות את המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל פרישת חובה, כמשמעו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, בהסכמת העובד, בהתקיים אחד מהמאפיינים הבאים:

1. עובד במקצוע במחסור או בעל מומחיות ייחודית, ברמה לאומית או אזורית - וזאת בתנאי שיפורסם מכרז לאיוש המשרה, אחת לתקופה שתיקבע באישור נציב שירות המדינה;
2. רופא באחד מהמקצועות, אשר הוגדרו על ידי המנהל הכללי של משרד הבריאות באישור נציב שירות המדינה, כמקצועות במצוקה במערכת הבריאות. יש למלא טופס בקשה להארכת שירות (מדף 2875); (ע/8)
3. עובד שמונה למשרה שתקופת הכהונה בה קצובה בזמן, ובמהלך תקופת הכהונה הגיע לגיל פרישת חובה - עד לסיום תקופת הכהונה במשרה;
4. עובד שמונה לתפקיד חיוני בגיל הסמוך לגיל פרישת חובה, וקיימת חיוניות בהמשך העסקתו במשרה מעבר לגיל פרישת חובה;
5. בהתקיים נסיבות מיוחדות, בהן לא התאפשרה בחירתו ו/או קליטתו של מחליפו של העובד, או לצורכי חפיפה עם העובד המחליף;
6. בהתקיים נסיבות של מובילות ישירה, פעילה ומוכחת או חיוניות מוכחת של העובד, בעיצומו של מהלך לרפורמה, רוויזיה, רה-ארגון, שדרוג טכנולוגי מערכתי או סגירת יחידה;
7. בנסיבות של אי ביצוע ההליכים הנדרשים לאיוש משרה חיונית מבעוד מועד - זאת, בכפוף לפרסום מיידי של מכרז לאיוש המשרה ולאחר בחינת האפשרות למלא את התפקיד באופן זמני עד לאיושה דרך קבע. במקרים כאמור, תבחן נציבות שירות המדינה את הצורך בנקיטת אמצעים כנגד המשרד, בהתאם לנסיבות העניין;
8. עובד המועסק במשרת אמן על-פי בקשת הממונה על המשרה, ולתקופה שלא תעלה על תקופת כהונת הנבחר או נושא המשרה הממונה על העובד; (ע/2)
9. במקרים שאינם עונים על קריטריונים בנסמכים (1) - (8) לעיל, יהיה רשאי נציב שירות המדינה לאשר הארכת שירות חד פעמית למשך שלושה חודשים.

- (ב) אישור כללי זה הנו בכפוף להתקיימות שאר התנאים וההליכים הנדרשים בהתאם לתקנות שירות המדינה (גימלאות) (המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל הפרישה), התשכ"ט-1968.
(חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 ס' 18א(עג/9)(פב/17)

82.546

- (א) הנציב רשאי, באישור ועדת השירות, לאצול מסמכותו להרשות את המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל פרישת חובה, בהתאם לאמור בפסקה זו;
- (ב) בהתאם להחלטת ועדת שירות מיום ט"ז באדר ב' התשע"ד (18.3.2014), אישרה ועדת השירות לנציב שירות המדינה לאצול מסמכותו לפי סעיפים 18(א) ו-66(ב) לחוק שירות המדינה (גימלאות), לבעלי התפקידים שנקבעו בהחלטת ועדת השירות, בכפוף לתנאים ולסייגים המנויים בה;
- (ג) תוקף החלטת ועדת השירות לתקופה של 18 חודשים ממועד אצילת הסמכות על-ידי הנציב;
- (ד) פירוט בעלי התפקידים להם האציל נציב שירות המדינה מסמכותו כמפורט לעיל, והתנאים וההליכים הנדרשים לצורך הפעלת סמכות זו, מפורטים בהנחיית נציב שירות המדינה מס' 8.3 בנושא נוהל הארכת שירות מעבר לגיל פרישת חובה;

(פב/17)

- (ה) הפעלת הסמכות שהוצאה, כאמור בפסקה זו, תהיה בכפוף לתנאים ולהליכים הנדרשים בהתאם לתקנות שירות המדינה (גימלאות) (המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל 67), התשכ"ט-1968, להוראות סעיף 82.54, להחלטות ועדת שירות המדינה, ולהנחיות נציב שירות המדינה, כפי שיהיו מעת לעת;

- (ו) הוראות סעיף 82.54, יחולו לגבי המקרים בהם אצל הנציב מסמכותו, כאמור בפסקה זו, בשינויים המחויבים.

(חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 ס' 18א, 66(ב), 102(ב); החלטת ועדת השירות מיום ט"ז באדר ב' התשע"ד (18.3.2014)
(פב/17)(ע/8)

82.547

- (א) נציב שירות המדינה מוסמך להרשות את המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל הפרישה, כמשמעו בפסקה 82.510, לתקופה של לא יותר משנה;
- (ב) להארכה נוספת של שירות העובד מעבר לגיל הפרישה כאמור, לאחר ההארכה הראשונה, יש לנקוט בכל הפעולות המפורטות לעיל.
(התקנות הנ"ל, ת' 2)
(פב/17)

82.548

- (א) נציב שירות המדינה לא ירשה הארכת העסקת עובד (למעט בן משפחה שכולה כמפורט בפסקה 82.549) מעבר לגיל 69. אלא אם אישר המנהל הכללי בטופס כי שירותו של העובד חיוני למדינה, ונציב השירות וועדת השירות שוכנעו בדבר. אישור המנהל הכללי יצוין בבקשה להארכת שירות המוגשת לנציב השירות;
(התקנות הנ"ל, ת' 2)(9/10)
- (ב) בהתאם לתיקון תקנות שירות המדינה (גימלאות) (המשך העסקתו של עובד מעבר לגיל 67), התשכ"ט-1968 מיום ט"ו בתמוז התשפ"ב (14.7.2022), בסמכות נציב שירות המדינה לאשר הארכת שירות כאמור, לתקופה שלא תעלה על שנה אחת בכל פעם, עד הגיע העובד לגיל 71.
(פב/17)

82.549

- (א) הורה שכול, אלמנה או אלמן כמשמעותם בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) התש"י-1950; או בחוק התגמולים לנפגעי פעולת איבה התש"ל-1970, אשר הגיע לגיל פרישת חובה והועסק בשירות שישה חודשים רצופים לפחות בתכוף לפני הגיעו לגיל פרישת חובה והוא כשיר לעבודה, לא יפוטר ולא יחויב לפרוש מעבודתו במשך תקופה שלא תעלה על חמש שנים מיום הגיעו לגיל פרישת חובה, אלא אם קבעה ועדת תעסוקה, הפועלת ליד משרד הביטחון כמשמעותה בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, או ועדת תעסוקה אחרת שתקבע כי איננו כשיר. ועדת התעסוקה תחליט על אי כשירות כאמור לעיל באחד המקרים הבאים:

1. העובד אשם בהתנהגות רעה חמורה, הפוגעת במקום עבודתו. בנותן העבודה או בשמם הטוב;